

τῶν κοτῶν αὐτῆς τῆς περιοχῆς μου εἶναι ἀξέχαστη, ἔχουμε δύο κακά· καὶ συσσώρευση γενικῶν καὶ τῇ γενικῇ κοτῶν, πού, μολονότι ὄχι ἀνύπαρχτη, δὲ συνηθίζεται στὴν κοινὴ δημοτικὴ. Λέμε λοιπὸν Ἡ νοστιμάδα τῶν αὐγῶν πού γεννοῦν οἱ κότες αὐτῆς τῆς περιοχῆς μου εἶναι ἀξέχαστη ἢ Δὲν ξεχνῶ τὴ νοστιμάδα κλπ.

Γενικά : Διώχνουμε ἀπὸ τὸ νοῦ μας τὸν καθαρευουσιάνικο τρόπο τῆς σκέψης καὶ τῆς ἔκφρασης καὶ ἐκεῖνο πού ἔχουμε σκοπὸ νὰ ποῦμε τὸ σκεφτόμαστε μὲ δημοτικούς φραστικούς τρόπους.

Ε Π Ι Θ Ε Τ Α

31. Βασικός τόνος. Σὲ ὅποια συλλαβὴ τονίζεται ἓνα ἐπίθετο στὴν ἐνικὴ ὀνομαστικὴ τοῦ ἀρσενικοῦ, στὴν ἴδια συλλαβὴ τονίζεται σὲ ὅλες τὶς πτώσεις τῶν δύο ἀριθμῶν καὶ τῶν τριῶν γενῶν : ἀμετακίνητος, ἀμετακίνητη, ἀμετακίνητο, ἀμετακίνητε, ἀμετακίνητου, ἀμετακίνητης, ἀμετακίνητοι, ἀμετακίνητες, ἀμετακίνητα, ἀμετακίνητους, ἀμετακίνητων.

Δὲν εἶναι σπάνιο ἓνα ἐπίθετο ν' ἀλλάξει γραμματικὸ εἶδος καὶ νὰ γίνῃ οὐσιαστικό· ὅσο ἔχει τὴ σημασίαν ἐπιθέτου, κρατᾷ τὸ βασικὸ τοῦ τόνου ἀμετακίνητο, ὅταν τὸ αἰσθανόμαστε πιά ὡς οὐσιαστικό, ἀκολουθεῖ τοὺς τονικούς νόμους τῶν οὐσιαστικῶν. Γι' αὐτὸ λέμε ἢ κύρια ἀπασχόληση, τῆς κύριας ἀπασχόλησης, τοῦ κύριου ὀνόματος, οἱ κύριες προτάσεις, τοὺς κύριους μοχλοὺς, τῶν κύριων συνθηκῶν, ἀλλὰ ἐτοιμάζει τὸ φαγητὸ τοῦ κυρίου καὶ τῆς κυρίας, ἦρθε ἡ κυρία, καπέλα κυρίων καὶ κυριῶν, ἔφυγαν οἱ κυρίες, χαιρέτισε τοὺς κυρίους καὶ τὶς κυρίες, στὰ κείμενα μερικῶν λογίων διαπιστώ-

νουμε ἄγνοια τῶν λαϊκῶν καὶ τῶν λόγιων τύπων. Δευτέρα καὶ Τετάρτη εἶναι οἱ μέρες τῆς ἐβδομάδας, ὅπως καθιερώθηκαν τὰ ὀνόματά τους σὲ παλαιότερη φάση τῆς γλώσσας μας, ἀλλὰ τὰ ἀριθμητικὰ ἐπίθετα εἶναι τώρα δεύτερη, τέταρτη, δεύτερης, τέταρτης, ὅπως καὶ τὰ ἀρσενικὰ δεύτερου, τέταρτου· πρβλ. ἑβδομου, ὄγδοου, ἑνατου, δέκατου, ἑβδομης, ἑνατης, δέκατης κλπ. Κλείνοντας μιὰ τέλεια πρόταση σημειώνουμε τὸ σημάδι τῆς στίξης πὺν λέγεται τελεία. Τὸ καμπύλος εἶναι ἐπίθετο, ἀλλὰ ἡ λέξη καμπύλη, χωρὶς τὸ οὐσιαστικὸ γραμμή, ἔγινε πιά οὐσιαστικὸ καὶ γι' αὐτὸ λέμε τῶν καμπυλῶν. Στὴν προηγούμενη ἱστορία μιλήσαμε γιὰ τὴν ἡγούμενη τοῦ μοναστηριοῦ.

32. Τὰ ἐπίθετα στὸ ἀρσενικὸ γένος. Ἀξιοσημείωτες γιὰ τὴν ὀρθογραφικὴ τους διαφορὰ εἶναι οἱ ἐπιθετικὲς καταλήξεις -ής καὶ -ύς. Μὲ η γράφονται τὰ ἐπίθετα δαμασκῆς, δεξιῆς (λαϊκότερος τύπος ἀντὶ τοῦ δεξιός), μαβῆς καὶ τὰ παράγωγα ἐπίθετα πὺν σημαίνουν χρῶμα : βυσσινῆς, θαλασσῆς, κανελῆς, κεραμιδῆς, μενεξεδῆς, οὐρανῆς, πορτοκαλῆς, ρουμπινῆς, σταχτῆς, τριανταφυλλῆς, φιστικῆς, χρυσαφῆς, ψαρῆς κλπ. Τ' ἄλλα ὀξύτονα σὲ (ίς) γράφονται μὲ υ : ἀψύς, βαρύς, βαθύς, μακρύς, παχύς, πλατύς, φαρδύς κλπ. Κατὰ τὰ ἄλλα ἡ κλίση τους εἶναι ὅμοια : τὸν ἀψύ, τὸν οὐρανῆ, τοῦ βαθιοῦ, τοῦ σταχτιοῦ, οἱ πλατιοί, οἱ θαλασσιοί, τοὺς φαρδιούς, τοὺς τριανταφυλλιοὺς, τῶν μακριῶν, τῶν μαβιῶν.

33. Τὰ ἐπίθετα στὸ θηλυκὸ γένος. Στὴν ἐνικὴ ὀνομαστικὴ οἱ καταλήξεις τους εἶναι -η, -α, ιά :

-η : δυνατή, ἀραιή, στερεή, ἄσπρη, γεμάτη, χιονάτη, ἀπόλυτη, βάσιμη, γόνιμη, δίδρη, ἔνδοξη, κάθετη, σύνθετη, ἀκέραιη, βέβαιη, βίαιη, δίκαιη, ἐπιπόλαιη, μάταιη, παμπάλαιη, ἀντίξοη, ὄγδοη, ὑπάκουη.

-α : ἀθώα, νέα, ρωμαλέα, γενναία, κρύα, λεία, γκρίζα, πανούργα, παρθένα, σβέλτα (ἀλλὰ καὶ σβέλτη), σκούρα, στείρα· αἰώνια, ἄξια, γνήσια, καινούρια, κινητήρια, μεταθανάτια, παγκόσμια, ὑποψήφια, ἄδεια, ἀντρίκεια, ἐπίγεια, ἐπιτήδεια, κυκλώπεια, τέλεια, ἀλληλέγγυα, φερέγγυα· μαυρομάτα, πεισματάρια.

-ιά : βαριά, γλυκιά, μακριά, παχιά, πλατιά, φαρδιά, θαλασσιὰ (ὄχι βαρειὰ κλπ.).

Τοῦ γλυκιὰ ὁ πληθ. εἶναι γλυκὲς (ὄχι γλυκιές), ὅπως κεντρικὲς, σπιτικὲς, θηλυκὲς κλπ., γλυκῶν ἢ γενικὴ τοῦ πληθυντικοῦ καὶ γιὰ τὰ τρία γένη.

Μερικοὶ νομίζουν πὼς γράφουν δημοτικὴ ἐπειδὴ ἀφαιροῦν τὸ ν ἀπὸ τὴν καθαρευουσιάνικη κατάληξη -ον, ποὺ τὴν ἔχουν στὴν ἐνικὴ αἰτιατικὴ τὰ δευτερόκλιτα θηλυκὰ ἐπίθετα· γράφουν λ.χ. τὴν ἄγονο γραμμή, τὴν ἀσυνείδητο πολιτικὴ, τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν, τὴν ἐνδοφλέβιον ἔνεσιν. Αὐτὸ εἶναι λάθος, παράβασις δύο βασικῶν κανόνων τῆς δημοτικῆς, ποὺ ὀρίζουν, ὁ ἓνας, ὅτι ἓνα θηλυκὸ ἐπίθετο μόνο σὲ η, α ἢ ιὰ μπορεῖ νὰ τελειώνει, ὁ ἄλλος, ὅτι, ὅπως τῶν θηλυκῶν οὐσιαστικῶν, ἔτσι καὶ τῶν θηλυκῶν ἐπιθέτων ἢ ὀνομαστικῆς, ἢ αἰτιατικῆς καὶ ἢ κλητικῆς εἶναι ὅμοιες· ὥστε ἀφοῦ δὲ λέμε στὴ δημοτικὴ ἢ ἄγονος, δὲν μπορούμε νὰ ποῦμε καὶ τὴν ἄγονον. Τὰ σωστὰ εἶναι (σὲ ὅλες τὶς πτώσεις, ἐκτὸς φυσικὰ στὴ γενική, ποὺ ἔχει ἓνα ς παραπάνω στὸ τέλος) ἄγωνα γραμμῇ, ἀσυνείδητη πολιτικὴ, κάθετη εὐθεία, σύν-

θετη μέθοδος τῶν τριῶν, φιλάσθενη κόρη, ἔνδοφλέβια ἢ ὑποδόρια ἔνεση, μικροβιοφόρα ἔστια, παγκόσμια ἱστορία, σωτήρια πρωτοβουλία.

34. Τὰ ἐπίθετα στοῦ οὐδέτερο γένος. Τὸ (ι) στοῦ τέλος γράφεται μέ ι ἂν τὸ ἀρσενικὸ τελειώνει σέ -ής, καὶ μέ υ ἂν τὸ ἀρσενικὸ τελειώνει σέ -ύς : βυσσινί, δαμασκί, δεξί, θαλασσί, σταχτί, χρυσαφί, ἀλλὰ ἀψύ, βαθύ, βαρύ, μακρύ, φαρδύ.

35. Γενική. Στὰ ἐπίθετα ἡ γενική ἀρσενικῶν καὶ οὐδετέρων εἶναι, σχεδὸν πάντα, καὶ στοὺς δύο ἀριθμοὺς ὅμοια. Στὸν πληθυντικὸ εἶναι καὶ τῶν θηλυκῶν ἡ γενική ὅμοια μέ τῇ γενική τῶν δύο ἄλλων γενῶν. Ἐξαίρεση ἀποτελοῦν μόνο τὰ ἐπίθετα τοῦ τύπου πεισματάρης: τοῦ πεισματάρη ἀρχηγοῦ, τοῦ πεισματάρικου παιδιοῦ, τῶν πεισματάρηδων ἀρχηγῶν, τῶν πεισματάρικων παιδιῶν. Τὰ θηλυκὰ τῶν ἐπιθέτων αὐτῆς τῆς κατηγορίας δὲν ἔχουν πληθυντικὴ γενική· στὴν ἀνάγκη τὴν ἀναπληρῶνουν μέ τὰ παράγωγα σέ -ικος: τῶν ζηλιάρικων.

36. Μία προβληματικὴ εἰσδοχὴ ἐπιθέτων. Μερικοὶ δημοτικιστές, προσεχτικοὶ κατὰ τὰ ἄλλα, μεταχειρίζονται ἐπίθετα τοῦ τύπου σαφῆς (ἀρσ. καὶ θηλ.), σαφές (οὐδ.) καὶ τοῦ τύπου φρικώδης (ἀρσ. καὶ θηλ.), φρικῶδες (οὐδ.).

Ἡ Νεοελληνικὴ Γραμματικὴ δὲν τὰ ἔχει υἱοθετήσει καὶ τὰ ἀγνοεῖ. Οἱ συντάχτες τῆς τὰ θυμήθηκαν βέβαια, ἀλλὰ ἔκριναν πὼς εἶναι ἀσυμβίβαστα μέ τὸ κλιτικὸ σύστημα τῆς δημοτικῆς. Καί, πραγματικά, δύσκολο εἶ-

ναι νὰ χωρέσουν σὲ μιὰ δημοτικὴ πρόταση ἐκφράσεις ὅπως τὸ εὐπειθὲς ἀγόρι, τοῦ ἐπιμελοῦς μαθητῆ, τῆς εἰλικρινοῦς κοπέλας, τῆς συνήθους δουλειᾶς, τῆς εὐγενοῦς νοικοκυρᾶς.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη ὅμως πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε πὼς συχνὰ ἔρχονται στὴν ἄκρη τῆς πένας τέτοια ἐπίθετα, ποὺ δὲν εἶναι καὶ τόσο εὐκολο νὰ βρεθοῦν λαϊκότερα συνώνυμά τους.

Τί πρέπει νὰ γίνεῖ ; Δύσκολη εἶναι ἐδῶ ἡ ἀνεπιφύλαχτη συμβουλή. Δυσάρεστη, ἀπὸ τὴ μιὰ, ἡ υἰοθέτηση τύπων ποὺ χαλοῦν τὴ φυσιογνωμία τῆς γλώσσας, δυσάρεστη, ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἡ ἔλλειψη πρόχειρων ἐκφραστικῶν τρόπων. Ἡ φρονιμότερη στάση ποὺ ἔχουμε νὰ κρατήσουμε εἶναι ἴσως ἡ ἀκόλουθη :

Νὰ ἀποφεύγουμε τὰ ἐπίθετα αὐτὰ ὅσο μπορούμε καὶ τὶς περισσότερες φορές μπορούμε. Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ γράφουμε, ὅπως κάνουν μερικοί, ἐπωφελὲς καὶ ἐπιβλαβές, ἀφοῦ ἔχουμε τὸ ὠφέλιμος καὶ τὸ βλαβερός. Ἀντὶ εὐτυχὲς καὶ δυστυχὲς λέμε εὐτυχισμένος καὶ δυστυχισμένος καὶ ὑπάρχουν καὶ πολλὰ ἄλλα συνώνυμα (καλότυχος, δύστυχος κλπ.). Τὸ συγγενὲς ὡς οὐσιαστικὸ στέκει, γιατί ἡ γενικὴ εἶναι τότε τοῦ συγγενῆ καὶ τὸ θηλυκὸ συγγένισσα, ἀλλὰ στὴν ἐπιθετικὴ τοῦ σημασία ἔχουμε πρόχειρο τὸ συγγενικός, ὅπως καὶ τὸ ὁμαλὸ εὐγενικός ἀντὶ τοῦ εὐγενὲς. Τοῦ πλήρης ἔχουμε, γιὰ τὶς διαφορὲς σημασίες του, τὰ συνώνυμα ἀκέραιος, ἄρτιος, ὀλοκληρωμένος, ὀλοκληρωτικός, πλέριος, σωστός, τέλειος. Τὸ τρίγωνο μπορεῖ νὰ εἶναι ἰσόσκελο καὶ ὄχι ἰσοσκελές. Γιατί μεγαλοπρεπὴς καὶ συμπαθὴς καὶ συνήθης, ἀφοῦ ὑπάρχουν τὸ μεγαλόπρεπος, τὸ συμ-

παθητικός καὶ τὸ συνηθισμένος ; Τί θὰ κάμουμε τὰ ἀφελής, δημοφιλής, εἰλικρινής, ἐξαετής, πενταετής, πρωτοφανής, σαφής, συνεχής ; Ἔχουμε ἀντίστοιχα : ἀπλοϊκός, κοσμαγάπητος, ἄδολος ἢ ντόμπρος, ἐξάχρονος, πεντάχρονος, πρωτοφάνερος ἢ πρωτάκουστος, καθαρός ἢ ξεκάθαρος ἢ ξάστερος, ἀδιάκοπος.

Δὲν εἶναι ἐντελῶς τὸ ἴδιο, θὰ ποῦν μερικοί. Σωστό. Ποιῶ ὅμως ἀπὸ τὰ δύο «προκείμενα κακὰ» εἶναι τὸ «μὴ χειρόν» ; Ἡ μορφολογικὴ ἀκαταστασία ἢ μιὰ μικρὴ ἀκυριολεξία ; Ἐπειτα, ἂν τὰ ἐπίθετα ἀκριβής, εἰλικρινής, σαφής δύσκολα χωροῦν στὰ πλαίσια τῆς δημοτικῆς, τὰ ἀντίστοιχα ἀφηρημένα οὐσιαστικὰ σαφήνεια, εἰλικρίνεια, ἀκρίβεια καὶ εὐκολα εἶναι καὶ εὐχρηστα· καὶ συχνὰ μπορούμε νὰ πλάσουμε τὴ φράση μας ἔτσι, ὥστε στὴ θέση τῶν δύστροπων ἐπιθέτων νὰ μποῦν τὰ καλόβολα οὐσιαστικά.

Ὅτι ἔτσι δὲν παραμερίζονται ὅλες οἱ δυσκολίες δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία. Ἀλλὰ ἃς ἔχουμε τουλάχιστο καλὴ θέληση. Καὶ ἡ καλὴ θέληση ἐδῶ εἶναι νὰ προσπαθοῦμε νὰ λιγοστεύουμε, ὅσο μπορούμε, τὶς ἀνωμαλίες. Ὅσο πιὸ ὁμαλὴ καὶ πιὸ εὐκολομάθητη εἶναι ἡ γραμματικὴ, τόσο τὸ καλύτερο γιὰ τὰ παιδιά καὶ γιὰ ὅλους.

Καὶ ἀφοῦ καλὸ εἶναι ν' ἀποφεύγουμε τὰ ἐπωφελὲς καὶ ἐπιβλαβές, φρόνιμο εἶναι ν' ἀποφεύγουμε καὶ τὰ παρθετικά τους (ἐπωφελέστερος κλπ.), μολονότι στὴν πρώτη ματιὰ ὁ τύπος τους φαίνεται ἀκίνδυνος. Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὰ μετριοφρονέστερος, σωφρονέστερος κλπ. Τὸ μεταγενέστερος εἶναι ἄλλο· αὐτὸ μπορεῖ εὐκολὰ νὰ μείνει, ἀφοῦ δὲν ἔχει θετικὸ βαθμό.

Τὴν ἀνωμαλία τῶν ἐπιθέτων τοῦ τύπου φρικώ-
δης μερικοὶ ζήτησαν νὰ τὴν γιατρέψουν βάζοντας στὴ
θέση τοῦ -ώδης τὴν κατάληξη -ώδικος : μυστηριώδι-
κος. Πολλοὺς ὅμως αὐτὴ ἢ κατάληξη τοὺς ἐνοχλεῖ.
Ὅπως καὶ νὰ 'ναι, συνώνυμα ὁμαλὰ καὶ πολλῶν ἐπι-
θέτων σὲ -ώδης ὑπάρχουν : δασοσκεπάστος, δασόφυτος,
δασωτός, δασωμένος (γιά τὸ δασώδης)· βασικός, θε-
μελιακός, ριζικός (γιά τὸ θεμελιώδης)· μυστηριακός ἢ
γεμάτος μυστήριον (γιά τὸ μυστηριώδης).

Τὸ συμπέρασμα ; Ἀνοχὴ τῶν ἀρχαιοκλιτῶν ἐπι-
θέτων μόνο στὴ μεγάλη ἀνάγκη.

37. Ὁρθογραφία τῶν παραθετικῶν. Μεγάλῃ
ἀκαταστασία ἐπικρατεῖ σ' αὐτὴ καὶ εἶναι καιρὸς γιά
ριζικὴ ἀπλοποίηση. Ἔτσι, τὰ ἀνώτερος, ἀπώτερος,
κατώτερος, ἀνώτατος, ἀπώτατος, κατώτατος, ποὺ ἔγι-
ναν ἀπὸ ἐπιρρήματα, γράφονται μὲ ω, παντοῦ ὅμως
ἄλλοῦ τὸ (-ότερος) καὶ τὸ (-ότατος)μποροῦν νὰ γρά-
φονται μὲ ο : σκληρότερος, φτωχότερος, βεβαιότερος,
τελειότερος, ἱκανότερος, ὠφελιμότερος, ἰσχυρότερος, ἐν-
δοξότερος, νεότερος, σοφότερος· σκληρότατος κλπ.

Τὸ νωρίτερα (καὶ τὸ νωρίτατα) γράφεται μὲ ι, ὅ-
λα τ' ἄλλα ἐπίθετα καὶ ἐπιρρήματα σὲ (-ίτερος), (-ίτα-
τος), (-ίτερα), (-ίτατα), γράφονται μὲ υ : βαρύτερος,
καλύτερος, μεγαλύτερος, πρωτύτερος, γλυκύτατος, κον-
τύτερα, πρωτύτερα.

38. Ὁρθογραφία μερικῶν ἀριθμητικῶν. Τέσ-
σερεις, ἕξι, ἐννέα ἢ ἐννιά, ἐννιακόσιοι, ἐννιακοσιοςτός,
ἕνατος, ἐνενήντα, ἐνενηκοστός, δεκατρεῖς, δεκατέσσε-

ρεις, δεκαπέντε, δεκαέξι ἢ δεκάξι, δεκα(ε)φτά, δεκ(α)-οχτώ, δεκα(ε)ννέα ἢ δεκα(ε)ννιά, πενήντα, ἐξήντα, ἑβδομήντα, ὀγδόντα· ὀχτὼ οἱ πέντε (=8X5), πέντε στὰ ἑκατὸ ἢ πέντε τοῖς ἑκατό.

Τὰ σύνθετα ἀπὸ τοῦ μισὸς γιὰ δεύτερο συνθετικὸ γράφονται στὴ λήγουσα μὲ ἡ ἂν τὸ πρῶτο συνθετικὸ εἶναι τὸ ἄρσεν. ἕνας ἢ τὸ θηλ. μία καὶ μὲ ι σὲ ὅλες τὶς ἄλλες περιπτώσεις : ἐνάμισης μήνας, ἐνάμιση μήνα, μιάμιση μερίδα, μιάμισης μερίδας· ἐνάμισι κιλό, δύομισι λεπτά, τρεισήμισι τόνοι, τεσσερεισήμισι ὥρες, πεντέμισι γραμάρια.

Γραφὴ τῶν ταχτικῶν ἀριθμητικῶν μὲ ἀραβικὰ ψηφία ἢ μὲ γράμματα τοῦ ἐλληνικοῦ ἀλφαβήτου :

πρῶτος : 1ος ἢ 1. ἢ Α' (ὅχι Α'. οὔτε Αος).
 δεύτερος : 2ος ἢ 2. ἢ Β' (ὅχι Β'. οὔτε Βος).
 δωδέκατος : 12ος ἢ 12. ἢ ΙΒ' (ὅχι ΙΒ'. οὔτε ΙΒος).

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

39. Προσωπικὲς ἀντωνυμίες. Τὸ ἐμένα, τὸ ἐσένα, τὸ ἐμᾶς, τὸ ἐσᾶς, τὸ μᾶς, τὸ σᾶς εἶναι καὶ αἰτιατικὲς καὶ γενικὲς : ἐμένα μὲ εἶδε, ἐμένα μοῦ ἔστειλε, ἐσένα σὲ συμπαθεῖ, ἐσένα σοῦ τηλεφώνησε, καὶ τ' ἀδέρφια του κι ἐμᾶς μᾶς ἀγαπᾶ, καὶ τῆς μητέρας του κι ἐμᾶς σπάνια μᾶς γράφει, ἐσᾶς σᾶς τοποθέτησε καλὰ, τὰ ἔθιμα ἐσᾶς τῶν Ἀμερικανῶν εἶναι διαφορετικά, σᾶς θέλει, σᾶς ἔστειλε τὸ βιβλίο του ὅπως τὸ ἔστειλε καὶ τοῦ ξαδέρφου του.

Ἡ ἀντωνυμία τοὺς εἶναι πληθυντικὴ αἰτιατικὴ τοῦ ἀρσενικοῦ (φώναξέ τους, τοὺς θυμοῦμαι), ἀλλὰ καὶ πληθυντικὴ γενικὴ ὅλων τῶν γενῶν· λέμε τηλεφώνησέ τους καὶ τοὺς ἔστειλα τὰ χρήματα, εἴτε ἄντρες εἴτε γυναῖκες εἴτε παιδιά εἶναι τὰ πρόσωπα στὰ ὅποια ζητοῦμε νὰ τηλεφωνήσουν ἢ στὰ ὅποια στάλθηκαν τὰ χρήματα.

Λέμε τίς φωνάζω, τίς καλῶ, τίς στέλνω, ἀλλὰ φώναξέ τες, κάλεσέ τες, στεῖλ' τες· βάζουμε δηλ. τὸ τίς πρὶν ἀπὸ τὸ ρῆμα καὶ τὸ τες ἔπειτ' ἀπ' αὐτό.

40. Ὁρθογραφικά. Γράφουμε κι ἐγώ, κι ἐσύ, κι ἐμεῖς, κι ἐσεῖς, κι ἐμένα, κι ἐσένα, κι ἐμᾶς, κι ἐσᾶς, μ' ἐμένα, σ' ἐσένα, σ' ἐμᾶς, μ' ἐσᾶς (ὅχι κι' ἐγὼ οὔτε καὶ γώ, καὶ σύ, μὲ μένα, μὲ σᾶς κλπ.). Γράφουμε ἀπὸ μένα, γιὰ μᾶς, γιὰ σένα, ἀπὸ σᾶς (βλ. 5).

Λέμε, δείχνοντας, νά με, νά σε (δηλ. νά ἐγώ, νά ἐσύ)· αὐτὰ νὰ μὴν μπερδεύονται μὲ τὸ νά'μαι, νά'σαι (= νὰ εἶμαι, νὰ εἶσαι).

ΡΗΜΑΤΑ

41. Ἀπαρέμφατο στὴ νέα μας γλώσσα λέγεται ὁ ἄκλιτος τύπος ποὺ χρησιμεύει γιὰ τὸ σχηματισμὸ μερικῶν περιφραστικῶν χρόνων : (ἔχω, εἶχα, θὰ ἔχω) λύσει· (ἔχω, εἶχα, θὰ ἔχω) λυθεῖ. Πάντα μὲ εἰ στὸ τέλος (42).

42. Ὁρθογραφία ρηματικῶν καταλήξεων. Στὰ λογοτεχνικὰ κείμενα ἔχει ἐπικρατήσῃ, ἂν καὶ ὅχι ἀπό-